

Ljósíð úr austri

og

vestrænan.

—o—

I.

Babisminn, eða kenningar þessar sem eiga sér persneska menn að höfundum og hér hefir mátt heyra og sjá sitt hvað um nú um hrið, er í góðu samræmi við forna frægð persneskra trúar- og heimspekikenna, en bendir hinsvegar til aldaskifta þeirra, sem nú dregur svo mjög til. En þó er um litla framför að ræða frá hinni fornu speki og næsta fróðlegt að virða fyrir sér, hversu gersamlega ónóg austrænan er til að valda hinum nauðsynlegu aldaskiftum, og það jafnvel þó að hún sé persnesk, og hversu þar þarf vestrænan að koma til. Það er vestræna, að færa þannig út náttúrufræðina, að hún nái til lífsins á stjörnunum og lífsins eftir dauðann; en það er að nokkru leyti hið sama, því að allar kenningar um líf eftir dauðann, sem ekki sé líf á jarðstjörnum, eru í eiginlegustu merkingu orðsins, staðleysur, og tíminn hefir sýnt að þær hafa ekki getað tekið neinum verulegum framförum. Á jarðstjörnum grær lífið af litilli byrjun og stefnir að mjög ákveðnu takmarki. En það er

samstilling lífsins í alheimi til fullkominnar stjórnar á öllum öflum og möguleikum tilverunnar. En meðan samstilling næst ekki, ræður helstefnan, og verður því ferlegri, sem lengra er vaxið fram án þess að ná réttu horfi. Og þar kemur, að glötun er yfirvofandi ef ekki er breytt um stefnu. Og einmitt þannig er nú komið fyrir mannkyni jarðar vorrar. Og að þessu líta margar spár og spekir sem fram hafa komið á vorum dögum og foreldra vorra, en þó einkum á þessum síðustu árum. Og kemur með hverju ári í ljós, betur og betur, að hinna geigvænlegustu tíðinda er að vænta, ef ekki geta orðið aldaskifti. En það er nú einmitt upphaf aldaskiftanna, að uppgötva lífið á stjörnunum, og gera sér fullkomlega ljóst, hvernig verur trúar og dulrænu, eru í raun réttir íbúar stjarnanna, og er þar þó að visu ófullkomlega að orði komist, þar sem trú og dulræna hafa aldrei gert sér réttar hugmyndir um þessar veru. En að í þessum efnum verði komist í náttúrufræðishorfið, mun hafa þær afleiðingar, að þá fer að nást sú samstilling og það samband, sem nauðsynlegt er til sannra framfara lífsins. Eða með öðrum orðum, til þess að horfið verði frá helstefnunni.

II.

Því verður ekki með rökum neitað, að kenning þessi sem hér hefir verið með örfáum orðum lýst, þer á sér hin ótví-
ræðu merki sannleikans, og gegnir furðu mikilli, hversu erfiðlega veitir að fá þeginn jafn sjálfsagðan og ómissandi undirstöðufróðleik eins og þann, að lífið eftir dauðann, er líkamlegt og jarðneskt. En hversu skemtílegt væri til þess að vita, að þjóð vor, þó að lítil sé, hefði forgöngu um að koma fram þessum aldaskiftafróðleik, og auk þess mundi það verða þjóðinni til hinna mestu heilla, og verða þá með öllu lokið, hinni illræmdu Íslands óhamingju. En að vísu hefi eg, enn sem komið er, síður orðið var við fylgi í þessum efnum, heldur en það sem á hinn veginn er.

Og þó ætti mönnum að geta verið það svo mikil hjálp til rétrrar stefnu, að sjá hversu nákvæmlega rás viðburðanna hefir verið á þann veg, sem sagt hafði verið í ritgerðum mínum að verða mundi, ef þeim sannindum sem eru upphaf aldaskiftanna væri enginn gaumur gefinn. Menn hugleiði hvernig mundi verða að búa hér á Ís-

landi, ef í vöxt færðu atburðir eins og jarðskjálftarnir og illviðrin sem svo mikinn skaða gerðu sér árið sem leið. Í mörg ár hefi eg á vorin aðgætt hvað vetrarbrimin hafi hér áunnið við Reykjavík, og hefi eg þar aldrei séð líkt því eins mikil verksummerki og á síðastliðnu vori. Kom mér í hug eins og oftast, hvað verða mundi um Reykjavík ef slíkt ágerðist, og einnig lifnuðu við gamlar jarðskjálftasprungur líkt og varð nú síðast við Eyjafjörð, og jarðskjálftarnir 1929 gáfu nokkura bending um, að einnig gæti orðið hér. Og það er einmitt í þá átt sem rás viðburðanna mun verða, ef helstefnan heldur áfram að ráða. En hversu Ísland hinsvegar mun verða í sannleika farsælda frón, ef aldaskiftin takast og vér náum því sambandi við fullkonnari lífstöðvar alheimsins, sem ekki verður án verið, ef vel á að fara. Og upphafið virðist þar svo auðvelt, þar sem nálega má svo að orði kveða, að ekki sé um annað að ræða en það, að þjóðin mefi meir augljósan sannleik en augljósa villu.

27. júlí.

Helgi Pjeturss.

1/28.35